

Waar halen verffabrikanten straks hun conserveringsmiddelen vandaan?

**STEEDS MINDER
BIOCIDEN
TOEGELATEN,
MAAR
ALTERNATIEVEN
ZIJN ER NIET**

Europese regels dunnen het aanbod van conserveringsmiddelen voor de verfindustrie steeds verder uit. Alternatieven voor biociden zijn er echter niet. Hoe komen we uit deze impasse? Een rondje langs de VVVF, de politiek, het Ctgb en het Platform Biociden. 'De innovatie staat niet onder druk door onwil bij het bedrijfsleven, maar door wetgeving.'

TEKST: DORINE VAN KESTEREN
FOTO'S: VVVF, VALERIE KUYPERS (MINISTERIE I&W), ISTOCK

De afgelopen decennia zijn steeds meer verfproducenten overgestapt op watergedragen verven. Goed voor mens en milieu, maar water als oplosmiddel maakt verven wel vatbaarder voor bederf. Daarom worden er conserveringsmiddelen toegevoegd die voorkomen dat er bacteriën, gisten of schimmels in het water gaan groeien. Conserveringsmiddelen zijn biociden en vallen onder de Europese Biocidenverordening (BPR). Het gevolg is dat een vergunning vereist is voordat ze op de markt mogen komen en dat de werkzame stoffen vooraf moeten worden goedgekeurd.

Peper en zout

“Sinds er Europese wetgeving is voor biociden, zijn veel werkzame stoffen van de markt verdwenen”, zegt Jolanda Neeft, projectleider wetgeving bij de VVVF. “De ene na de andere stof mag niet meer worden gebruikt in consumentenverven. Ooit waren er zes tot zeven soorten, nu nog maar één. Dat is zorgelijk, omdat watergedragen verf niet zonder conserveringsmiddelen kan. Ik vergelijk het weleens met peper en zout in het eten: er is niet veel van nodig, maar het is wel onmisbaar.”

Neeft vindt de huidige risicobeoordelingen te streng. “De nadruk ligt op het potentiële gevaar en beleidsmakers en stofbeoordelaars hebben weinig oog voor nut en noodzaak van conserveringsmiddelen. Biociden zorgen niet per definitie voor gevaarlijke situaties – het hangt ervan af op welke manier en in welke hoeveelheden ze worden gebruikt. Waarom berekenen we het risico niet op grond van blootstelling, zoals de overkoepelende stoffenwetgeving REACH toestaat? Dit leidt tot andere uitkomsten, omdat de blootstelling bij verf erg laag is vergeleken met andere producten met biociden.”

VVVF: ‘Quotes in onderzoek Royal HaskoningDHV suggestief’

Europa en de Nederlandse overheid zoeken de oplossing in biocidevrije alternatieven. Voor een groot deel van de watergedragen witte muurverven is er zo’n alternatief. Maar omdat de werking van dit middel berust op een hoge pH-waarde, is het niet geschikt voor lakken en industriële coatings. Bovendien moeten ook de kleurpasta’s, toegevoegd voor kleur aan witte muurverven, worden geconserveerd.

Meer alternatieven zijn er tot nu toe niet. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) heeft Royal HaskoningDHV gevraagd te onderzoeken hoe dat komt. Het rapport verscheen vorig jaar. Neeft: “Hierin suggereert het advies- en ingenieursbureau, door middel van quotes van anonieme bedrijven,

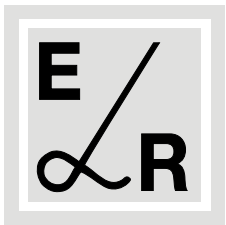
dat het bedrijfsleven genoeg middelen heeft om te innoveren, maar dat het gebrek aan marktvraag en businesscases een obstakel vormt. Deze suggestie wordt verder niet onderbouwd, is te kort door de bocht en doet geen recht aan de inspanningen van de achterban van de VVVF.”

De innovatie op het gebied van biociden staat inderdaad onder druk. Maar dat komt niet door onwil bij de industrie, maar door de wetgeving, aldus Neeft. “Om aan de hoge eisen van de BPR te voldoen, moeten biocidenfabrikanten veel kosten maken. Intussen wordt het gebruik van biociden steeds verder ingeperkt. Het is voor hen dus niet interessant om nieuwe conserveringsmiddelen op de Europese markt te brengen.”

Daarbij komt dat bedrijven die wel het traject van toelating ingaan, te maken hebben met een jarenlange beoordelingstermijn. “En als de wetgeving in de tussentijd verandert, moet de aanvraag ook weer aan andere eisen voldoen. Ook dat stimuleert de markt natuurlijk niet om alternatieven te ontwikkelen.”

JOLANDA NEEFT
PROJECTLEIDER WETGEVING VVVF

E & R B.V.

Proven Excellence.

NETZSCH Alpha® NEOS de nieuwe standaard!

Al meer dan 40 jaar uw vertrouwde partner in procesmachines voor de verf- en inkt industrie.

Samen met onze partners NETZSCH Feinmahltechnik GmbH en J. De Vree & Co N.V. bieden wij innovatie disperseersystemen, parelmolens, mengmachines, afvulmachines & turnkey projecten voor de verf- & inkt industrie.

Optimaal dispergeren, malen, mengen en afvullen. Hogere productiviteit. Kortere omsteltijden. Besparen op energie, koelwaterverbruik en onderhoud.

Wij vertellen u er graag meer over!

DEVREE DEVREE

er-bv.com

NETZSCH
Proven Excellence.

Industrie: 'Het systeem van toelating is vastgelopen'

Het systeem van toelating is vastgelopen, zegt Willem van Lanschot van het Platform Biociden, waarbij brancheorganisaties en individuele bedrijven uit de biocidensector zijn aangesloten. "Veel EU-landen hebben niet veel ervaring op dit gebied en hebben nooit een goed stelsel ingericht. Van het begin af aan kwam er veel werk terecht op de schouders van Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Na Brexit betekende dit dus nog meer werk voor ons land. Tel daarbij op het personeelstekort van het Ctgb en je begrijpt de enorm lange wachttijden."

Het scheelt als bedrijven perfecte dossiers aanleveren, doordacht en voorzien van kwalitatief goede data. "Punt is wel dat de eisen vaak tijdens het toelatingsproces veranderen. En hoe langer het proces duurt, hoe groter de kans dat dat gebeurt. Het is goed dat zowel Ctgb als het ministerie van I&W er nu bij de Europese Commissie voor pleiten dat moet worden beoordeeld op basis van de eisen die gelden op de dag van aanvraag."

Totaal gifvrij

Barrières voor innovatie werpt de EU in hoge mate zelf op, vindt Van Lanschot. "De Europese doelstelling is een totaal gifvrije omgeving. Gevaarlijke stoffen worden op voorhand als onwenselijk geacht, ongeacht de blootstelling. Dat stimuleert bedrijven natuurlijk niet om biociden te innoveren, als ze weten dat het overkoepelende doel is om uiteindelijk ook het nieuwe product van de markt te krijgen. Het gaat steeds minder om de vraag of een stof op deze manier veilig is te gebruiken, en om het hoe dan ook tot het minimum beperken van het gebruik."

Hij vindt dat de EU en de lidstaten eerst moeten proberen om het huidige systeem goed te laten lopen, in plaats van met aanvullende of strengere regels voor biociden te komen. "Samen met gerichte ondersteuning van innovatie in sectoren waarin het spaak loopt."

VIVIANNE HEIJNEN
STAATSSECRETARIS I&W

VVD: 'Geen oude schoenen weggooien voor je nieuwe hebt'

Staatssecretaris Heijnen van I&W informeerde de Tweede Kamer in maart over de voortgang van het stoffenbeleid. In haar brief refereerde ze aan het rapport van Royal HaskoningDHV. In het daaropvolgende overleg noemde Kamerlid Erik Haverkort van de VVD de zoektocht naar alternatieven voor biociden een mooi voorbeeld van zorg voor mens en milieu. Maar hij vroeg de staatssecretaris wel om, zolang er nog geen andere opties zijn, de conserveermiddelen die momenteel in verf worden gebruikt, te blijven toestaan. 'Geen oude schoenen weggooien voordat je nieuwe hebt.'

Heijnen ziet het belang van een toereikend pakket aan conserveermiddelen voor verf. Zij beloofde zich hiervoor in te zetten in Europa. Overigens signaleert ook Royal HaskoningDHV een probleem in de tijdlijnen. 'Er bestaat een discrepantie tussen de termijnen voor het verbod op traditionele biociden enerzijds en de beschikbaarheid van alternatieven anderzijds. Afstemming van deze termijnen is noodzakelijk', schrijven de onderzoekers.

Your trusted distribution partner for innovative ingredients and specialty chemicals

Blanket coverage of **Asia Pacific** and **Western Europe**

Focus on **Life Science** and **Industrial Specialties**

Over **30,000** customers served

48 formulation labs

1,260 employees

90 regulatory experts

DKSH Performance Materials is a **leading pure specialties player**
Discover more at www.dksh.com/pm

Delivering growth – in Asia and beyond.

Ctgb: 'Verzet niet tijdens de wedstrijd de doelpalen'

Bedrijven kunnen hun biociden op twee manieren toegelaten krijgen. De route van een Unietoelating via het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) in Helsinki voorziet in één keer in toegang tot de hele Europese markt. De andere route is nationaal. In Nederland is het College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) hiervoor de aangewezen instantie. "Wij beoordelen biociden op werkzaamheid, chemische eigenschappen en de risico's voor mens en milieu. Dit doen we op basis van (inter)nationale wetten en regelgeving en wetenschappelijke richtsnoeren", zegt Nicole van Straten, manager wetenschappelijke beoordeling en advisering bij het Ctgb.

Tekort aan beoordelaars

Als de werkzame stof in de biocide voldoet aan de eisen, dan stemt de Europese Commissie over de Europese goedkeuring van deze stof in een bepaalde productsoort. Daarna kunnen aanvragen voor producttoelatingen worden gedaan. Deze procedure – van stof tot en met product – mag volgens de BPR vier jaren duren.

Van Straten erkent dat dit in de praktijk veel langer is – soms zelfs tien jaar. "Alle lidstaten hebben te maken met een tekort aan beoordelaars. In Nederland valt het nog relatief mee. De Europese Commissie roept alle beoordelende instanties op om te groeien en stelt daarbij het Nederlandse financieringsmodel als voorbeeld. In veel lidstaten vallen de instanties rechtstreeks onder

het ministerie: het budget is het budget. Wij worden daarentegen betaald door de aanvragers; van tevoren schatten wij het aantal uren in dat we denken kwijt te zijn aan een aanvraag. Indien nodig huren we extra mensen in. Maar dat is moeilijk op dit moment. We zoeken allerlei soorten wetenschappers – chemici, microbiologen, toxicologen – en de arbeidsmarkt is krap. Bovendien moeten we hen eerst nog een jaar inwerken – dit vak leer je niet op de universiteit."

De lange doorlooptijden komen volgens Van Straten ook doordat aanvragen vaak groter en arbeidsintensiever zijn dan het aanvankelijk leek. "Het is mogelijk om meerdere middelen te scharen onder één aanvraag; dan gaat het om biocidenfamilies. Maar eigenlijk gaat het dan alsnog om meerdere, complexe beoordelingen."

Onvoorspelbaar

Bovendien is het proces vaak onvoorspelbaar, vervolgt zij. "Toen de BPR in 2013 in werking trad, was nog niet voor alle toepassingen en producttypen het beoordelingskader bekend. Gedurende de tijd veranderden ook de inzichten en werden de doelpalen verzet. Dat betekende dat aanvragers later extra of andere informatie moesten aanleveren. Daarom vragen wij de Europese Commissie om te zorgen dat het moment van aanvraag het toetsingskader bepaalt. Dan weten bedrijven waar ze aan toe zijn en het voorkomt vertraging."

Dat is ook het standpunt van de VVVF, aldus Neeft. "Daarnaast stellen wij voor om primair naar de veiligheid te kijken.

Verplichtingen van administratieve aard kunnen op een later moment worden afgehandeld. Ook dat zorgt voor een versnelling." De VVVF vindt dat de beoordeling – zowel qua inhoud als qua proces – overal in Europa hetzelfde moet zijn. "Nu ligt er in Nederland zó'n stapel werk. Bedrijven hoeven namelijk niet per se een aanvraag te doen in het land waar ze zijn gevestigd. Als een biocide in de ene lidstaat is goedgekeurd, kunnen bedrijven in andere lidstaten een zogeheten wederzijdse erkenning aanvragen." Volgens Van Straten komen bedrijven inderdaad graag naar Nederland. "Wij hebben veel ervaring en andere lidstaten volgen onze beoordelingen relatief makkelijk."

Prioriteiten stellen

Het stoffenbeoordelingsprogramma van REACH moet in 2024 zijn afgerond. Van Straten vindt dat de Europese Commissie onder de huidige omstandigheden prioriteiten moet stellen. "Ga pragmatisch om met het stoffenprogramma en -herbeoordelingen, zodat er meer ruimte ontstaat voor producttoelatingen. Verder is het verstandig om een prikkel voor innovatie in te bouwen in de BPR: geef schone stoffen en producten een snellere toelatingsprocedure."

Invicta.
Join us at
the top.

Our new **MicroMedia Invicta** brings you a step-change in bead mill technology, with 25% higher efficiency, 50% higher productivity and 100% higher flow rate capability.

Sounds interesting? Get in touch.
grinding.dispersing@buhlergroup.com